

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

23 Σεπτεμβρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5753

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1	Διδασκαλία του μαθήματος «Ηθική» στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) και Πρότυπα Επαγγελματικά Λύκεια (Π.ΕΠΑ.Λ.).	65471
2	Καθορισμός αποδοχών του προσωπικού της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4414/2016 (Α' 149).	65473

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Φ12/119399/Δ4

(1)

Διδασκαλία του μαθήματος «Ηθική» στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) και Πρότυπα Επαγγελματικά Λύκεια (Π.ΕΠΑ.Λ.).

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της περ. θ της παρ. 9 του άρθρου 8 του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 167), όπως ισχύει σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2525/1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α' 188),

β) της περ. ι' της παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 4186/2013 (Α' 193) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις», όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 16 του άρθρου 45 του ν. 4264/2014 (Α' 118), και τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 39 του ν. 4403/2016 (Α' 125) και την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 34 του ν. 4415/2016 (Α' 159),

γ) των άρθρων 16 έως 21 του ν. 4763/2020 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις» (Α' 254) και, ειδικότερα την παρ. 2 του άρθρου 16,

δ) της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3966/2011 «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις» (Α' 118),

ε) του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), σε συνδυασμό με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),

στ) του π.δ. 18/2018 «Οργανισμός του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31),

ζ) του π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123),

η) του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130),

θ) του π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).

2. Την υπό στοιχεία Φ2/92271/Δ4/05-06-2018 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων Γενικής Παιδείας, Προσανατολισμού και Επιλογής της Α' Τάξης και των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και των Τεχνολογικών - Επαγγελματικών μαθημάτων των Τομέων της Β' Τάξης των ΕΠΑ.Λ. του ν. 4386/2016 (Α' 83)» (Β' 2187, διορθ. σφαλμ. Β' 2485).

3. Την υπό στοιχεία Φ2/107972/Δ4/28-06-2018 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων του τριετούς Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. του ν. 4386/2016 (Α' 83)» (Β' 2636).

4. Την υπό στοιχεία Φ9/90217/Δ4/23-07-2021 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και των μαθημάτων Επαγγελματικής Κατεύθυνσης Προσανατολιστικού χαρακτήρα της Α' τάξης των Πρότυπων Επαγγελματικών Λυκείων (Π.ΕΠΑ.Λ.)» (Β' 3470).

5. Την υπό στοιχεία Φ9/103460/Δ4/25-08-2022 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και των Τεχνολογικών - Επαγγελματικών μαθημάτων των Τομέων της Β' Τάξης των Πρότυπων Επαγγελματικών Λυκείων (Π.ΕΠΑ.Λ.)» (Β' 4578).

6. Τις υπ' αρ. 13/26-02-2026, 21/19-03-2026, 67/06-08-2026 και 73/03-09-2026 πράξεις του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.).

7. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.1/Γ/580/117125/Β1/08-09-2026 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

8. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο Ε.Μ.Δ.Δ. - ΜΙΤΟΣ, κατ' άρθρο 90 του ν. 4727/2020 (Α' 184), αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τον τρόπο διδασκαλίας του μαθήματος «Ηθική», το οποίο απευθύνεται αποκλειστικά στους/στις μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα «Θρησκευτικά», ως ακολούθως:

Ι. Για τη διδασκαλία του μαθήματος «Ηθική» απαιτείται να υπάρχουν στην τάξη σε όλες τις παρακάτω περιπτώσεις τουλάχιστον δέκα (10) μαθητές/τριες που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών.

α) Αν στην τάξη λειτουργεί ένα τμήμα Γενικής Παιδείας, την ίδια διδακτική ώρα οι μαθητές/τριες διδάσκονται το μάθημα «Θρησκευτικά» και οι μαθητές/τριες που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα «Θρησκευτικά» διδάσκονται το μάθημα «Ηθική» σε διακριτές αίθουσες.

β) Αν στην τάξη λειτουργούν περισσότερα τμήματα Γενικής Παιδείας:

1) Στην περίπτωση που ο αριθμός των μαθητών/τριών που απαλλάσσονται από το μάθημα «Θρησκευτικά» είναι τέτοιος που μπορεί να οδηγήσει στη συγκρότηση τμήματος/των ισοδύναμου/ων με τα υπόλοιπα τμήματα της τάξης, συγκροτείται ξεχωριστό/ά τμήμα/τα, στο/στα οποίο/α διδάσκεται μόνο το μάθημα «Ηθική», ενώ οι υπόλοιποι μαθητές/τριες κατανέμονται εκ νέου με αλφαβητική σειρά στα τμήματα χωρίς να αυξάνεται ο συνολικός αριθμός τμημάτων.

2) Στην περίπτωση που δεν μπορεί να συγκροτηθεί τμήμα κατά τα παραπάνω, οι μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα «Θρησκευτικά» εντάσσονται όλοι/ες στο τμήμα που έχει τους/τις περισσότερους/ες μαθητές/τριες που απαλλάσσονται από το μάθημα «Θρησκευτικά» και την ίδια διδακτική ώρα οι μαθητές/τριες του τμήματος διδάσκονται το μάθημα «Θρησκευτικά» και οι μαθητές/τριες που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα «Θρησκευτικά» διδάσκονται το μάθημα «Ηθική» σε διακριτές αίθουσες. Μετά την ένταξη των μαθητών/τριών που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα «Θρησκευτικά» σε τμήμα κατά το προηγούμενο εδάφιο, οι υπόλοιποι/ες μαθητές/τριες κατανέμονται με αλφαβητική σειρά σε όλα τα τμήματα.

ΙΙ. Σε περίπτωση που δεν συγκεντρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός των δέκα (10) μαθητών/τριών ανά τάξη, ή συγκεντρωθεί μετά την πέμπτη ημέρα από την έναρξη των μαθημάτων κάθε σχολικού έτους, εφαρμόζεται αναλογικά η περ. 3 του άρθρου 22 της υπό στοιχεία 102791/ΓΔ4/10-09-2024 (Β' 5130) κοινής απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Η απόφαση αυτή ισχύει από το σχολικό έτος 2026-2027.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 11 Σεπτεμβρίου 2026

Η Υπουργός

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/102049/3407

(2)

Καθορισμός αποδοχών του προσωπικού της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4414/2016 (Α' 149).

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4414/2016 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις» (Α' 149),

β) του ν. 2773/1999 «Απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας - Ρύθμιση θεμάτων ενεργειακής πολιτικής και λοιπές διατάξεις» (Α' 286),

γ) του ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (Α' 179),

δ) του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 176),

ε) του ν. 5037/2023 «Μετονομασία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας σε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων και διεύρυνση του αντικειμένου της με αρμοδιότητες επί των υπηρεσιών ύδατος και της διαχείρισης αστικών αποβλήτων, ενίσχυση της υδατικής πολιτικής - Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τη χρήση και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της ενσωμάτωσης των Οδηγιών ΕΕ 2018/2001 και 2019/944 - Ειδικότερες διατάξεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 78) και ειδικότερα των άρθρων 1 - 23 αυτού,

στ) του ν. 5043/2023 «Ρυθμίσεις σχετικά με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού - Διατάξεις για την ευζωία των ζώων συντροφιάς - Διατάξεις για το ανθρώπινο δυναμικό του δημοσίου τομέα - Λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες επείγουσες διατάξεις» (Α' 91) και ειδικότερα του άρθρου 59 αυτού,

ζ) του ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133) και ειδικότερα του άρθρου 20 αυτού, του άρθρου 40 του ν. 849/1978 «Περί παροχής κινήτρων δια την ενίσχυσιν την περιφερειακής και οικονομικής αναπτύξεως της Χώρας» (Α' 232).

2. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

3. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)» (Α' 160).

4. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

5. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

6. Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός, Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).

7. Την υπό στοιχεία 102928ΕΞ/10.07.2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Αθανάσιο Πετραλιά» (Β' 4441).

8. Την υπ' αρ. 33/27.11.2025 πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Έγκριση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού (ΠΔΠ) για τα έτη 2026-2029» (Α' 232).

9. Την υπ' αρ. 119/01.09.2023 απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) «Οργανισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων, βάσει του άρθρου 20 του ν. 4622/2019 (Α' 133)» (Β' 5408, διορθ. ασφαλ. Β' 5888), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 137/21.03.2024 (Β' 2252) και 197/18.03.2026 (Β' 2108) όμοιες αποφάσεις.

10. Την υπ' αρ. 111/2024/22.02.2024 απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. «Έγκριση του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ)» (Β' 1867), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 460/13.11.2025 όμοια απόφαση (Β' 6568).

11. Την υπό στοιχεία IT/02.01.2026 απόφαση του Προεδρεύοντος της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. «Έγκριση για την πραγματοποίηση δαπάνης που αφορά στο κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού της Γραμματείας της ΡΑΑΕΥ για το έτος 2026» (ΑΔΑ: ΨΗΙ7ΙΔΞ-Ε2Χ).

12. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133) και το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

13. Το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/95173/2464/26.08.2026 εισήγηση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, από την παρούσα προκαλείται συνολική δαπάνη για το τετράμηνο Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2026 ύψους εβδομήντα μίας χιλιάδων ευρώ (71.000 €), η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό οικονομικού έτους 2026 της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. σύμφωνα με τις υπ' αρ. 1/02.01.2026 (ΑΔΑ: ΨΙΩ8ΙΔΞ-Χ19) και 2/02.01.2026 (ΑΔΑ: ΨΕ13ΙΔΞ-ΕΚΣ) αποφάσεις ανάληψης υποχρέωσης του Διατάκτη της. Η εν λόγω δαπάνη είναι εντός του ισχύοντος ΠΔΠ 2026-2029.

14. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Τον καθορισμό των αποδοχών στο προσωπικό της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4414/2016, ως εξής:

Άρθρο 1

Καθορισμός αποδοχών

1. Το μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. καθορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Β' του ν. 4354/2015 και με αναλογική εφαρμογή των άρθρων 206 του ν. 5193/2025 (Α' 56) και 59 του ν. 5043/2023.

2. Στο προσωπικό της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 53 του ν. 5313/2026 (Α' 102) εξακολουθεί να καταβάλλεται το μηνιαίο ποσό των τριακοσίων ευρώ (300 €) που προβλέπεται από το άρθρο αυτό, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτού.

3. Στο προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου και των δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, καταβάλλεται, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4414/2016, μηνιαίο ποσό ύψους τριακοσίων ευρώ (300 €). Το ποσό του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνεται στις τακτικές αποδοχές. Ως προς τις ασφαλιστικές εισφορές και την προστασία των καθαρών αποδοχών εφαρμόζονται αναλόγως οι αντίστοιχες ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 5313/2026, κατά το μέρος που προσιδιάζουν στη σχέση απασχόλησης του δικαιούχου. Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων, για οποιονδήποτε λόγο (μετακίνηση, απόσπαση, μετάταξη, διάθεση) από τα καθήκοντά τους, τις θέσεις και τις συνθήκες εργασίας, οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγησή του, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του.

4. Τα ποσά των ανωτέρω παρ. 2 και 3 είναι αμοιβαίως αποκλειόμενα και δεν καταβάλλονται σωρευτικά.

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή ισχύει από την 1η Σεπτεμβρίου 2026.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 11 Σεπτεμβρίου 2026

Οι Υπουργοί

Υφυπουργός

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

